

Mit várhatunk az ankarai NATO-csúcstól?

2026. július 7-8-án Ankarában rendezik a NATO állam- és kormányfőinek idei csúcstalálkozóját, mely az évek óta erősödő transzatlanti politikai-gazdasági súrlódások nyomán egy új stratégiai egyensúlyt alapozhat meg az Egyesült Államok és európai szövetségesei között. A találkozót három téma köré szervezték – gondosan ügyelve arra, hogy ezek kizárólag olyanok legyenek, amelyekben az európai szövetségesek és Kanada eredményeket tudnak felmutatni Donald Trump politikai, gazdasági és katonai kritikáival szemben, hangsúlyozva az egyenlőbb tehermegosztást. Ennek ellenére a színpalak mögött élénk a politikai bizalmatlanság az amerikai biztonsági garanciákkal, Trump elkötelezettségével kapcsolatban.

1) A védelemre fordított erőforrások

A 2025-ös hágai politikai kötelezettségvállalás nyomán – melynek értelmében a nemzeti össztermék (GDP) 5%-os arányára növelik katonai és biztonsági kiadásait 2035-ig – egy év alatt a szövetségesek 139 milliárd dollárral növelték védelmi kiadásait. Perspektivikusan: 2015-2025 között a GDP arányában szövetségi szinten 1,4%-ról 2,3%-ra, így átlagban teljesítették a korábbi, newporti vállalást. Kiemelkednek a tagállamok közül Lengyelország és a balti államok, míg Csehország, Szlovénia és Albánia épp csak a 2%-os előző célt teljesíti. Egyesek – franciák, britek – a gazdaság teherbírása miatt aggódnak, míg van olyan (Spanyolország), aki politikailag is elutasítja a jelentős forrásbővítést, ami könnyen szülhet diplomáciai feszültséget Ankarában is. Emellett Kanada vezetésével globális Védelmi Befektetési Bank alapítását is bejelentik.

2) A védelmi ipari kapacitások bővítése

A 2024-es washingtoni és 2025-ös hágai csúcstalálkozón is kiemelt téma volt a védelmi ipari gyártási kapacitások bővítése mind Európában, mind az Egyesült Államokban. A szakpolitikai szándékot és a források előteremtését követően Ankarában várhatóan újabb jelentős – milliárd dolláros nagyságrendet elérő – védelmi ipari megrendelések bejelentésével szemléltetik az elkötelezettséget. Kiemelt figyelmet kapnak a lég- és rakétavédelmi eszközök, az elfogórakéták és a precíziós lőszerek, amelyek az amerikai védelmi ipar gyártási kapacitásainak is megrendelést adnak. Ahogy Mark Rutte NATO főtitkár Donald Trumpnak is jelezte: az európai fegyverkezés 195.000 amerikai munkahely fenntartásához is hozzájárul.

3) Ukrajna támogatása

A NATO–Ukrajna Tanács találkozóján a szövetségesek azt fogják kiemelni, hogy a nemzetközi támogatás továbbra is töretlen politikai-diplomáciai, pénzügyi és katonai-technológiai téren egyaránt, ezen belül pedig az európai államok támogatása számos kezdeményezés keretében (lőszerek és fegyverek – PURL, kiképzés – NSATU, koordináció és nem katonai támogatás – CAP) átvette az amerikai szerepvállalás legtöbb terhet.

Csökkenő amerikai jelenlét és politikai elköteleződés: új stratégiai egyensúly felé

Azt már májusban jelezték, hogy az Egyesült Államok kivon egy 4.000 főt számláló páncélos harccsoportot Európából, amit az orosz–ukrán háború 2022-es eszkalációját követően telepítettek át az elrettentés és védelem megerősítésére. Trump további létszámcsökkentésről is beszélt – bár ebben eddig következetlen maradt. Ehhez képest az ankarai csúcstalálkozó előtt már közölték, hogy a szövetségeseknek jelentős eszközcsökkentést is ellensúlyozni kell majd az európai védelmi tervekben:

- az amerikai F-15, F-15E vadászrepülőgépek számát 150-ről 99-re,
- az MQ-4 és MQ-9 Reaper drónok számát 24-ről 12-re,
- a KC-135 és KC-46 légi utántöltő repülőgépek számát 79-ről 63-ra,
- a térségbe kijelölt stratégiai bombázó kötelékek és repülőgép-hordozók számát kettőről egyre;
- a haditengerészeti járőr repülőgépek számát 26-ről 15-re,
- a rombolóké 17-ről 9-re csökkentik;
- az egyetlen cirkálórakéta-hordozó tengeralattjárót pedig elvonják az európai feladatokról.

A találkozóra készülve a kiszivárogtatott információk szerint a szövetségesek „java részben” meg tudják oldani a haderőtervezésben az így kieső amerikai eszközök pótlását – ezt pedig a csúcson be is jelenthetik az egyenlőbb tehermegosztás érdekében tett lépésként.

2026. július 06.